

Inhoud

Hoofdstuk 1. Onderzoek Vermogensoverdracht in Nederland	13
1.1 Erfenis: lust of last?	13
1.2 Verwerven, vererven en verderven in drie generaties	14
1.3 Wat is vermogensoverdracht en wanneer is het succesvol?	14
1.4 De Gouden Rugzak: voor wie is dit handboek interessant?	15
1.5 Leeswijzer	16
Hoofdstuk 2. Vier portretten van erfgenamen	19
2.1 Portret van de rentmeester	19
2.2 Portret van de ondernemer	23
2.3 Portret van de vrijbouter	27
2.4 Portret van de planner	32
Hoofdstuk 3. Nest	37
3.1 Cultuur in het kort	38
3.2 Familiecultuur	46
3.3 Gezinssystemen	52
3.4 Kinderlijke realisaties van de eigen familiecultuur en het familievermogen	59
3.5 Familiewaarden	60
3.6 Familiewaarden in relatie tot het vermogen	63
Hoofdstuk 4. Opvoeding	75
4.1 Kind van de cultuur	76
4.2 Kind van de groep	78
4.3 Schamen voor een geheim	80
4.4 Moreel kompas in ontwikkeling	82
4.5 Het gezin als gedoe	84
4.6 Onrealistische verwachtingen van vermogende ouders	91
4.7 Aspiratie, prestatie en eigenwaarde	93
4.8 Valkuil van de grenzeloze mogelijkheden	95
4.9 De paradox van de 'gewone' opvoeding	95
4.10 Kansen van het vermogen in de jeugd	98
4.11 Obstakels van het vermogen in de jeugd	99
4.12 Angsten en zorgen over kinderen: relaties, zelfinitiatief en materialisme	101
4.13 'Kop in het zand'-strategie	103
4.14 Gradaties van verwachtingen	104
4.15 Persoonlijke, sociale en beroepsmatige verwachtingen	107
Hoofdstuk 5. Financiële opvoeding	121
5.1 Kennis van kinderen over geld	121
5.2 Financiële opvoeding volgens het boekje	122
5.2.1 Eigen geld	123
5.3 De essentie van geldtypes	128
5.4 Financiële zelfredzaamheid: pas op het pamperkind!	130
5.5 Financiële opvoeding in vermogende gezinnen	132

5.6 Levenslessen over eigen geld	133
5.7 Doe maar gewoon en zuinigheid en vlijt	135
5.8 Ouders als rolmodel en bron van dubbele boodschappen	136
5.9 Botsing van geldtypes	138
Hoofdstuk 6. Vermogensopvoeding	141
6.1 Vermogenskennis	141
6.2 Financiële zelfredzaamheid met vermogen	143
6.3 Het Triade-model: een denkkader om gedrag inzichtelijk te maken	146
6.4 VermogensOpvoedingsLadder: het ideale leertraject voor een vermogend kind	150
6.5 Vermogensopvoeding fase 1: informeren	159
6.6 Vermogensopvoeding fase 2: oefenen	167
6.7 Vermogensopvoeding fase 3: loslaten	172
6.8 Hoe doen deze erfgenamen de vermogensopvoeding van hun kinderen	174
6.9 Gender: vrouwen en vermogensopvoeding	176
6.10 Oud geld heeft makkelijk praten	177
Hoofdstuk 7. Openvallen van de nalatenschap	183
7.1 Nalatenschappen in Nederland	183
7.2 De psychologie achter het testament	186
7.3 Omgaan met verandering	188
7.4 De Communicatiepiramide	190
7.5 Over conflicten gesproken: Nederlands onderzoek naar de verdeling van de erfenis	192
7.6 Familierelaties: coöperatie of conflict?	193
7.7 De eerste indrukken over de erfenis	201
7.8 Direct beschikken of juridische voorwaarden?	202
7.9 Afwikkeling van de erfenis: problemen of probleemloos?	203
7.10 Dubbelrol van executeur en erfgenaam	204
7.11 Struikelen over de inboedel	205
7.12 Advies en begeleiding bij de afwikkeling	206
7.13 Blijven de erfgenamen samen of gaan ze apart?	206
Hoofdstuk 8. Beheren van geërfd vermogen	211
8.1 Klant-adviseurrelatie: principal-agent of stewardship?	212
8.2 De adviseur met de V-factor	214
8.3 De kloof tussen verwachting en werkelijkheid	216
8.4 Heeft beleggingsadvies toegevoegde waarde?	217
8.5 Familiebedrijf: definitie en vervlechting van systemen	221
8.6 Bedrijfsvoering van het familiebedrijf: vertrouwen of controle?	229
8.7 Opvolging van leiderschap in het bedrijf: stoot me van de troon!	231
8.8 Overleven als familiebedrijf: de '30/13/3'-statistiek verslaan	232
8.9 Goed besturen of gij zult het bezuren	234
8.10 Hoe hebben erfgenamen het beheer van hun vrije vermogen georganiseerd?	242
8.11 Motivatie om uit te besteden of het zelf te doen	243
8.12 Guidato-matrix: vier typologieën van erfgenamen	244
8.13 Ervaringen met adviseurs	248

8.14 Van je familie moet je het hebben	253
8.15 Wijzigingen in het beheer van geërfd vermogen	256
8.16 Familiebedrijf of niet?	259
8.17 Betrokkenheid bij het familiebedrijf is de basis	259
8.18 Werken in het familiebedrijf	261
8.19 Opvolging in het familiebedrijf	263
8.20 Bedrijfsvoering	265
8.21 Aandeelhouderschap	267
8.22 Conflicten in en over het familiebedrijf	270
8.23 Familiebedrijf en gender	272
8.24 De toekomst van het familiebedrijf	273
Hoofdstuk 9. Leven met geërfd vermogen	283
9.1 Doelstellingen van het vermogen: individu of vermogen centraal?	283
9.2 De bedreiging van de betekenisloosheid: dilemma's van het zelf en zelfbehoud	287
9.3 Perspectieven op het concept werken	291
9.4 Gevoel over de erfenis	294
9.5 Doelstellingen van een erfenis	295
9.6 Obstakels van het familievermogen	301
9.7 Werken als wondermiddel	309
9.8 Eigen leven leiden of in de familietang	311
9.9 Emotionele impact van de erfenis en het aanpassingsproces	312
Hoofdstuk 10. De Gouden Rugzak: het verhaal	319
Algemene literatuurlijst	325
Dankwoord	335
Register	337
Over de auteurs	343